Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Central), judecător Mariana Fondos-Frațman
Dosarul nr. 2ai-343/24 (2-21156357-02-2ai-17122024)

D E C I Z I E

25 mai 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Sîrbu Victoria
Judecătorii Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei

Examinând în procedură scrisă cererea de apel declarată de lichidatorul „GB-ACCES" S.R.L., Muntean Oleg, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 17 septembrie 2024, emisă în cauza de insolvabilitate, la cererea înaintată de lichidatorul „GB-ACCES" S.R.L., în procedura simplificată a falimentului, Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil „GB-ACCES" S.R.L. în persoana lui Burduja Adrian,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 16 aprilie 2024 lichidatorul „GB-ACCES" S.R.L., în procedura simplificată a falimentului, Muntean Oleg, a înaintat cerere cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil „GB-ACCES" S.R.L. în persoana lui Burduja Adrian.

În motivarea cererii a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) nr. 2i-606/2021 din 28 ianuarie 2022 a fost admisă cererea introductivă privind declararea insolvabilității și intentarea procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „GB-ACCES". Potrivit tabelului definitiv consolidat al creanțelor debitorului S.R.L. „GB-ACCES", suma creanțelor validate constituie 220 769,21 lei.

A arătat că, în urma notificării autorităților deținătoare de registre, s-a constatat că debitorul are înregistrate cu drept de proprietate următoarele bunuri: *****. Totodată, a susținut că în masa debitoare a S.R.L. „GB-ACCES" lipsesc careva bunuri, astfel încât creanțele creditorilor validați nu pot fi acoperite decât prin tragerea la răspundere subsidiară a persoanelor prevăzute la art. 247 din Legea insolvabilității.

Potrivit informației Agenției Servicii Publice, Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept, în calitate de administrator statutar al debitorului S.R.L. „GB-ACCES" figurează Burduja Adrian, motiv pentru care acesta, în calitate de membru al organului de conducere al societății, urmează a fi atras la răspundere subsidiară în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea insolvabilității, și anume, pentru ținerea

unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și pentru contribuirea la dispariția documentelor contabile și a documentelor de constituire, precum și pentru nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, conform prevederilor art. 14 din aceeași lege.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, a reținut că, potrivit art. 8 alin. (2) lit. c) din Codul fiscal, contribuabilul este obligat să țină evidența contabilă conform formelor și modului stabilite de legislație, precum și să întocmească și să prezinte organului fiscal și serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale dările de seamă fiscale prevăzute de lege, răspunderea pentru ținerea contabilității și raportarea financiară revenind conducătorului entității.

Totodată, a invocat că, contrar prevederilor art. 27 alin. (3) și (4) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, precum și notificărilor administratorului/lichidatorului desemnat, organul executiv al debitorului, în persoana directorului Burduja Adrian, în mod premeditat s-a eschivat de la îndeplinirea obligației de predare a actelor aferente activității S.R.L. „GB-ACCES”, inclusiv a documentelor de constituire și a evidenței contabile pentru anii 2021–2023.

În ceea ce privește temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, a menționat că, potrivit informațiilor obținute în cadrul procesului de insolvabilitate și extraselor prezentate de S.A. „OTP BANK”, ultima plată efectuată de debitor a avut loc la 25 octombrie 2021. În aceste condiții, administratorul statutar al S.R.L. „GB-ACCES”, Burduja Adrian, avea obligația de a depune cererea introductivă până la 25 noiembrie 2021, obligație pe care nu și-a executat-o, cererea introductivă fiind depusă de creditor.

A susținut că materialele cauzei demonstrează cu certitudine că temeiul intentării procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „GB-ACCES” l-a constituit incapacitatea de plată a debitorului, confirmată prin imposibilitatea achitării datoriei față de S.R.L. „SERVPRODLAND”, rezultată din contractele de vânzare-cumpărare a materialelor de construcții. Totodată, a arătat că administratorul debitorului, Burduja Adrian, avea capacitate deplină de exercițiu, nefiindu-i afectată capacitatea de a înțelege semnificația acțiunilor sau inacțiunilor sale.

În concluzie, a apreciat că administratorul S.R.L. „GB-ACCES”, Burduja Adrian, este pasibil de tragere la răspundere subsidiară și urmează să suporte creanțele nestinse ale creditorilor în cadrul procesului de insolvabilitate, solicitând tragerea la răspundere subsidiară a acestuia și încasarea din patrimoniul său, în contul masei debitoare a S.R.L. „GB-ACCES”, a sumei de 220 769,21 lei.

Prin referința depusă, pârâtul Burduja Adrian a solicitat respingerea cererii de tragere la răspundere subsidiară întemeiată pe prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea insolvabilității, considerând-o neîntemeiată. A susținut că, pentru atragerea sa la răspundere în temeiul acestor dispoziții, reclamantul avea obligația de a demonstra, pentru fiecare faptă ilicită imputată, toate elementele răspunderii delictuale.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, a menționat că administratorul insolvabilității S.R.L. „GB-ACCES”, Muntean Oleg, nu a demonstrat celelalte elemente ale răspunderii delictuale, și anume existența prejudiciului

cauzat prin pretinsa faptă ilicită, vinovăția și legătura de cauzalitate dintre faptă și prejudiciu. În acest sens, a arătat că lichidatorul nu a indicat în ce măsură au crescut creanțele de la data la care susține că trebuia depusă cererea introductivă și nici ce datorii ar fi putut fi evitate prin depunerea acesteia în termen. Or, potrivit legii, doar prejudiciul aflat în legătură de cauzalitate cu nedepunerea cererii introductive poate fi pus în sarcina membrilor organelor de conducere ale debitorului.

Totodată, a susținut că nu este demonstrată nici condiția specială prevăzută de art. 248 din Legea insolvabilității, și anume că nedepunerea cererii introductive de către S.R.L. „GB-ACCES" ar fi cauzat insolvabilitatea debitorului.

Pe de altă parte, a arătat că administratorul statutar avea obligația de a depune cererea introductivă în momentul apariției stării de incapacitate de plată, astfel încât nu fapta constând în nedepunerea cererii introductive, prevăzută de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, a determinat insolvabilitatea întreprinderii. A susținut că, chiar dacă și-ar fi executat obligația prevăzută de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității, starea de insolvabilitate a întreprinderii nu ar fi putut fi evitată.

Cu privire la temeiul de tragere la răspundere subsidiară prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, a menționat că administratorul insolvabilității S.R.L. „GB-ACCES", Muntean Oleg, nu a demonstrat în ce mod pretinsa faptă ilicită constând în nepredarea documentelor contabile a cauzat insolvabilitatea întreprinderii. Deasemenea, a susținut că nu au fost probate nici celelalte elemente ale răspunderii delictuale aferente acestei fapte, inclusiv existența prejudiciului și legătura de cauzalitate dintre pretinsa faptă ilicită și prejudiciul invocat.

Totodată, a afirmat că administratorul insolvabilității S.R.L. „GB-ACCES", Muntean Oleg, a indus în eroare instanța atunci când a susținut că pârâtul s-a eschivat de la îndeplinirea obligației de predare a actelor aferente activității societății. În acest sens, a arătat că, în perioada cuprinsă între 28 ianuarie 2022, data intentării procesului de insolvabilitate față de S.R.L. „GB-ACCES" și data desemnării lui Muntean Oleg în calitate de administrator al insolvabilității, această funcție a fost exercitată de Postica Andrei, căruia i-au fost transmise ștampila societății și toate actele necesare.

A mai invocat că predarea documentelor contabile este confirmată inclusiv prin actele emise de Serviciul Fiscal de Stat, și anume, actele nr. ***** din 24 iulie 2022, nr. ***** din 24 iulie 2022 și nr. ***** din 24 iulie 2022, întocmite în urma controlului efectuat la cererea administratorului insolvabilității S.R.L. „GB-ACCES", Postica Andrei. În aceste condiții, a susținut că, în eventualitatea neexecutării de către debitor a obligațiilor legale, administratorul insolvabilității Postica Andrei a avut la dispoziție, pe parcursul unei perioade de aproximativ doi ani, suficiente mecanisme legale pentru a asigura transmiterea documentelor necesare.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 17 septembrie 2024 s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de lichidatorul „GB-ACCES" S.R.L., în procedura simplificată a falimentului, Muntean Oleg cu privire la tragerea la răspundere

subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil „GB-ACCES” S.R.L. în persoana lui Burduja Adrian.

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolvabilitate a reținut că Burduja Adrian, în calitate de fost administrator al S.R.L. „GB-ACCES”, avea calitatea de membru al organului de conducere în sensul art. 247 din Legea insolvabilității, însă această împrejurare, prin ea însăși, nu justifică atragerea sa la răspundere subsidiară. Pentru angajarea răspunderii prevăzute de art. 248 din Legea insolvabilității, reclamantul avea obligația să demonstreze cumulativ existența faptei ilicite, prejudiciului, legăturii de cauzalitate, vinovăției și faptul că acțiunile imputate au determinat apariția sau agravarea stării de insolvabilitate.

Cu privire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, instanța a constatat că reclamantul nu a demonstrat existența unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii și nici modul în care pretinsa nepredare a documentelor contabile ar fi determinat starea de insolvabilitate. Totodată, a reținut că obligația de predare a documentelor a intervenit după intentarea procesului de insolvabilitate, iar simpla neexecutare a acestei obligații nu poate constitui, în sine, temei pentru răspunderea subsidiară. Deasemenea, instanța a avut în vedere că, potrivit susținerilor pârâtului, documentele și ștampila societății au fost transmise administratorului anterior al insolvabilității, iar această împrejurare era confirmată de actele Serviciului Fiscal de Stat.

Referitor la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, instanța a reținut că reclamantul nu a probat momentul exact al apariției incapacității de plată, nu a demonstrat care obligații au luat naștere după expirarea termenului legal pentru depunerea cererii introductive și nici nu a indicat în ce măsură creanțele creditorilor au crescut ca urmare a nedepunerii cererii în termen. Mai mult, deși s-a susținut că administratorul trebuia să depună cererea până la 25 noiembrie 2021, instanța a observat că cererea introductivă a creditorului fusese depusă anterior. În aceste condiții, reclamantul nu a demonstrat existența prejudiciului aflat în legătură cauzală cu omisiunea imputată și nici de ce întreaga sumă a creanțelor validate urma să fie suportată de pârât, în condițiile în care legea limitează răspunderea la obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității.

În concluzie, instanța a apreciat că reclamantul nu a administrat probe pertinente și concludente din care să rezulte că starea de insolvabilitate este imputabilă lui Burduja Adrian ori că sunt întrunite cumulativ condițiile răspunderii subsidiar-delictuale prevăzute de art. 248 din Legea insolvabilității.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 17 septembrie 2024, lichidatorul „GB-ACCES” S.R.L., Muntean Oleg a contestat-o cu apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii cu adoptarea unei decizii privind admiterea cererii de tragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil „GB-ACCES” S.R.L. în persoana lui Burduja Adrian.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, lichidatorul „GB-ACCES” S.R.L., Muntean Oleg a invocat că concluziile primei instanțe expuse în hotărâre contravin circumstanțelor cauzei, limitându-se, în esență, la reiterarea argumentelor expuse în cererea privind tragerea la răspundere subsidiară.

Conform art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Astfel, respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului încheierea instanței prin care s-a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, i s-a comunicat acestuia cererea de apel și înștiințat despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului intimatul nu a depus referință asupra apelului declarat.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate de apelant și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că apelul urmează a fi respins și hotărârea primei instanțe menținută reieșind din considerentele ce succed.

Potrivit art. 356 Cod de procedură civilă cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă şi cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

În conformitate cu prevederile art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

Totodată, potrivit art.122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Din suportul probatoriu urmează că Burduja Adrian a deținut funcția de fondator și administrator al ,,GB-ACCES” S.R.L. până la momentul intentării procesului de insolvabilitate.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Central nr. 2i-606/21 din 28 ianuarie 2022, a fost intentat procesul de insolvabilitate în privinţa debitorului ,,GB-ACCES” S.R.L., cu consecințele prevăzute de lege.

Invocând că administratorul statutar al debitorului insolvabil ,,GB-ACCES” S.R.L., Burduja Adrian, prin neîndeplinirea obligației de depunere în termen a cererii introductive privind intentarea procesului de insolvabilitate, neasigurarea ținerii contabilității conform cerințelor legale, precum și prin nepredarea documentelor contabile și a documentelor de constituire, ar fi contribuit la imposibilitatea acoperirii creanțelor creditorilor, administratorul insolvabilității s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere privind tragerea acestuia la răspundere subsidiară, solicitând încasarea din patrimoniul acestuia, în folosul masei debitoare, a sumei de 220 769,21 lei, reprezentând creanțele validate în cadrul procedurii de insolvabilitate.

Fiind investită cu examinarea cererii, prima instanță a respins-o ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel, a referințelor formulate și a materialelor dosarului administrate în cauză, Colegiul civil constată că soluția primei instanțe este legală și întemeiată, iar motivele invocate de apelantă nu sunt de natură să răstoarne concluziile acesteia, din considerentele ce urmează.

Așadar, în temeiul art.247 din Legea insolvabilității, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii

comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității, dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolvabilitate a debitorului,, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere şi/sau de supraveghere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: (...); e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art.14.

Art. 14 Legii insolvabilității, stabilește că, debitorul este obligat să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă şi în cazul în care: a) executarea integrală a creanţelor scadente ale unui sau ale mai multor creditori poate cauza imposibilitatea satisfacerii integrale la scadenţă a creanţelor celorlalţi creditori; b) în cadrul lichidării, care se efectuează conform altor legi, devine evident că debitorul nu poate satisface integral creanţele creditorilor. Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai tîrziu de expirarea a 30 de zile din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin.(2) şi la art.10 alin.(2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile şi în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislaţia în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociaţii cu răspundere nelimitată şi lichidatorii debitorului răspund subsidiar în faţa creditorilor pentru obligaţiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3). Aceste persoane sînt trase la răspundere contravenţională în conformitate cu legea.

Colegiul civil reține că norma prevăzută de art. 248 din Legea insolvabilității are un caracter excepțional, sancționatoriu și reparatoriu, fiind instituită pentru protecția masei debitoare și a creditorilor împotriva faptelor imputabile membrilor organelor de conducere sau altor persoane care, prin conduita lor culpabilă, au cauzat sau agravat starea de insolvabilitate a debitorului.

Prin urmare, aplicarea acestei norme nu poate avea loc în mod automat, doar în considerarea existenței unei proceduri de insolvabilitate sau a neachitării unor obligații față de creditori, ci este condiționată de dovedirea cumulativă a unor elemente strict determinate de lege, și anume: calitatea persoanei chemate să răspundă, existența uneia dintre faptele expres și limitativ prevăzute la art. 248 alin. (1) lit. a)-i), existența prejudiciului constând în pasivul nerecuperat ori agravat, precum și legătura de cauzalitate dintre conduita imputată și starea de insolvabilitate ori agravarea acesteia.

Sub aspectul calității persoanei chemate să răspundă, Colegiul civil reține că potrivit art. 247 din Legea insolvabilității, în categoria membrilor organelor de conducere ale debitorului se includ administratorii societăților comerciale, membrii organelor

executive, membrii consiliilor de supraveghere, lichidatorii, membrii comisiilor de lichidare, precum și contabilii.

În acest context, Colegiul reține că Burduja Adrian, în calitate de administrator al societății debitoare, se încadrează în categoria subiecților susceptibili de a fi atrași la răspundere subsidiară în sensul art. 247 din Legea insolvabilității.

În continuare, Colegiul reține că organele de conducere ale debitorului pot fi atrase la răspundere subsidiară doar în măsura în care conduita acestora se circumscrie uneia dintre faptele expres și limitativ prevăzute de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității și este probată în mod corespunzător.

Colegiul civil reține că, în speță, drept temei al răspunderii subsidiare au fost invocate de către lichidator prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) și h) din Legea insolvabilității.

Art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității vizează ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii ori contribuirea la dispariția documentelor contabile.

Colegiul reține că organele de conducere sunt ținute să administreze cu prudență și loialitate patrimoniul societății. *Ținerea unei contabilități contrar legii* urmează a fi înțeleasă ca nerespectarea normelor contabile obligatorii, lipsa evidenței corecte a veniturilor și cheltuielilor, omisiunea de a reflecta tranzacții importante, iar *contribuirea la dispariția documentelor contabile sau de constituire* – ca distrugerea, ascunderea sau neprezentarea registrelor, facturilor, contractelor și a altor documente juridice și contabile esențiale.

Toate acestea fac imposibilă determinarea exactă a activelor și pasivelor debitorului, ceea ce periclitează drepturile creditorilor și împiedică lichidatorul să administreze corect procedura.

Acest temei se probează, în principal, prin expertize contabile, rapoarte de control fiscal, rapoarte ale lichidatorului și lipsa documentelor contabile, completate de înscrisuri bancare și declarații ale persoanelor implicate. Esențial este să rezulte că fapta organelor de conducere a împiedicat determinarea reală a situației patrimoniale **ș**i a contribuit la prejudicierea creditorilor.

Prin urmare, referitor la pretinsa răspundere subsidiară a administratorului Burduja Adrian, invocată în temeiul art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, Colegiul civil reține că pentru aplicarea acestui temei legal, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții: persoana vizată, din intenție sau cel puțin neglijență gravă, să fi ținut contabilitate contrar prevederilor legii (neînregistrarea veniturilor/cheltuielilor, încălcarea normelor contabile), să fi contribuit la dispariția documentelor contabile sau de constituire, deși avea aceste obligații legale, această situația să ducă la imposibilitatea de a stabili situația patrimonială reală a debitorului ori imposibilitatea de a valorifica patrimoniul, ceea ce duce la reducerea masei active și să existe o legătură de cauzalitate între lipsa evidenței contabile și insolvabilitatea.

În speță, drept comportament imputat organului de conducere în susținerea temeiului prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității, lichidatorul a

invocat neasigurarea ținerii contabilității conform cerințelor legale și nepredarea documentelor de constituire și a documentelor contabile aferente anilor 2021–2023.

Colegiul reține însă că aceste două obligații au un conținut juridic distinct și nu pot fi confundate. Obligația de a ține contabilitatea potrivit legii privește organizarea și reflectarea operațiunilor economico-financiare ale societății în conformitate cu normele contabile aplicabile, în timp ce obligația de predare a documentelor intervine ulterior, în cadrul procedurii de insolvabilitate, și vizează transmiterea documentelor existente către administratorul sau lichidatorul desemnat.

Prin urmare, simpla neprezentare a documentelor contabile nu echivalează, prin ea însăși, cu inexistența unei contabilități sau cu ținerea unei contabilități fictive ori contrare prevederilor legii și nu poate fundamenta angajarea răspunderii subsidiare în lipsa unor probe care să demonstreze existența faptelor expres prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității.

În același sens, Colegiul nu poate reține argumentul apelantului potrivit căruia nepredarea documentelor ar genera o prezumție a neținerii contabilității sau a caracterului nelegal al acesteia. O asemenea prezumție nu este prevăzută de lege, iar dispozițiile art. 248 alin. (1) lit. e) impun dovedirea directă a conduitei ilicite imputate.

Acceptarea unei asemenea interpretări ar conduce la inversarea inadmisibilă a sarcinii probei, contrar art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât reclamantul ar fi exonerat de obligația de a demonstra existența contabilității fictive sau contrare legii, iar pârâtul ar fi obligat să dovedească contrariul.

Mai mult, Colegiul observă că pretinsa nepredare a documentelor a fost invocată în legătură cu obligațiile născute după intentarea procesului de insolvabilitate, ca urmare a solicitărilor administratorului insolvabilității. Or, răspunderea subsidiară reglementată de art. 248 din Legea insolvabilității are ca obiect conduita care a determinat ori a contribuit la apariția sau agravarea stării de insolvabilitate, iar nu orice încălcare ulterioară intervenită în cursul procedurii. Prin urmare, chiar dacă s-ar admite existența unei neexecutări a obligației de predare a documentelor, aceasta nu este suficientă, în lipsa altor probe, pentru a demonstra că debitorul a ținut o contabilitate fictivă ori contrară prevederilor legii sau că această conduită a contribuit la apariția ori agravarea stării de insolvabilitate.

În speță, reclamantul nu a prezentat rapoarte de control, expertize contabile, constatări ale autorităților competente sau alte mijloace de probă, din care să rezulte că evidența contabilă a debitorului nu a fost ținută ori a fost ținută fictiv sau cu încălcarea normelor legale. Deasemenea, nu au fost administrate probe, din care să rezulte că pretinsa lipsă a documentelor a făcut imposibilă identificarea activelor debitorului, stabilirea situației sale patrimoniale ori valorificarea patrimoniului în beneficiul creditorilor și că între această conduită și starea de insolvabilitate există o legătură de cauzalitate directă.

În aceste condiții, Colegiul conchide că reclamantul s-a limitat la invocarea nepredării documentelor contabile, fără a demonstra existența faptelor prevăzute de art. 248 alin. (1) lit. e) din Legea insolvabilității și fără a face dovada tuturor condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii subsidiare.

Cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, Colegiul reține caracterul distinct al acestuia față de celelalte ipoteze reglementate de art. 248 alin. (1), întrucât nu vizează conduite care au cauzat direct apariția stării de insolvabilitate, ci inacțiunea ulterioară a organelor de conducere, manifestată prin neîndeplinirea obligației legale de a sesiza instanța de insolvabilitate în termenul prevăzut de lege.

În acest context, pentru angajarea răspunderii în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) se impune stabilirea unor elemente esențiale, și anume: data survenirii stării de insolvabilitate, momentul de la care începe să curgă termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității, precum și identificarea prejudiciului cauzat prin întârzierea sesizării instanței, inclusiv a eventualelor obligații asumate sau majorate ulterior expirării acestui termen.

În temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității, apelantul a susținut că administratorul a continuat activitatea întreprinderii după apariția evidentă a incapacității de plată și nu a depus cererea introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate în termenul prevăzut de lege, deși, cel târziu la 25 octombrie 2021, data ultimii plăți efectuate, era evidentă imposibilitatea debitorului de a-și executa obligațiile față de creditorul S.R.L. „SERVPRODLAND”.

Colegiul constată că aceste susțineri nu sunt suficiente pentru angajarea răspunderii subsidiare în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

Or, chiar presupunând că obligația de depunere a cererii introductive a devenit incidentă la data indicată de apelant, simpla constatare a omisiunii de a sesiza instanța în termenul prevăzut de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității nu este suficientă pentru angajarea răspunderii subsidiare. Norma menționată nu instituie o răspundere obiectivă sau automată, ci condiționează atragerea la răspundere de dovedirea prejudiciului cauzat prin această omisiune și a existenței unei legături de cauzalitate între întârzierea depunerii cererii introductive și obligațiile patrimoniale apărute ori majorate ca urmare a acestei întârzieri.

În acest sens, Colegiul reține că apelantul nu a individualizat creanțele care au apărut după expirarea termenului prevăzut de art. 14 alin. (3) din Legea insolvabilității și nici nu a demonstrat că acestea reprezintă consecința directă a omisiunii administratorului de a solicita intentarea procesului de insolvabilitate.

Deasemenea, apelantul nu a indicat care dintre creanțele validate în sumă totală de 220 769,21 lei au luat naștere ulterior momentului la care administratorul ar fi fost obligat să sesizeze instanța și nici în ce cuantum pasivul debitorului s-ar fi majorat ca urmare a pretinsei întârzieri.

Or, potrivit art. 14 alin. (4) din Legea insolvabilității, răspunderea persoanelor obligate să depună cererea introductivă privește obligațiile apărute după expirarea termenului legal, iar nu totalitatea creanțelor validate în cadrul procedurii de insolvabilitate. În lipsa individualizării acestor obligații și a demonstrării raportului de cauzalitate dintre pretinsa omisiune și prejudiciul invocat, nu sunt întrunite condițiile necesare pentru angajarea răspunderii subsidiare în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) din Legea insolvabilității.

Mai mult, din materialele cauzei rezultă că cererea introductivă a creditorului S.R.L. „SERVPRODLAND” fusese deja depusă anterior datei de 25 noiembrie 2021, dată pe care însuși apelantul o consideră termenul-limită până la care administratorul era obligat să sesizeze instanța. Această împrejurare este de natură să pună sub semnul întrebării însăși existența unui prejudiciu cauzat prin pretinsa întârziere a administratorului în depunerea cererii introductive, în lipsa demonstrării unor consecințe patrimoniale concrete produse ulterior.

În ansamblu, argumentele invocate de apelant nu sunt de natură să răstoarne concluziile primei instanțe, acestea rezumându-se, în esență, la reiterarea susținerilor formulate în cererea de chemare în judecată și la exprimarea dezacordului față de soluția adoptată, fără a evidenția erori relevante de fapt sau de drept în aprecierea probelor și aplicarea normelor legale incidente.

Prin urmare, Colegiul ajunge la concluzia că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, fiind adoptată cu respectarea corectă a circumstanțelor de fapt constatate și a normelor materiale aplicabile, motiv pentru care aceasta urmează a fi menținută, iar apelul respins ca neîntemeiat.

În conformitate cu prevederile art.1 alin.(4) și art.8 alin.(6)-(7) din Legea insolvabilității nr.149/29.06.2012 și art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Apelul declarat de lichidatorul „GB-ACCES” S.R.L., Muntean Oleg, se respinge.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Central) din 17 septembrie 2024.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/